

DEZVOLTARE REGIONALĂ

BULETIN INFORMATIV AL AGENȚIEI DE DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD

Prim-ministrul Pavel Filip a vizitat șantierul de construcție a apeductului magistral Leova-largara

Premierul Pavel Filip a efectuat o vizită la șantierul de construcție a apeductului magistral Leova-largara, unde a luat act de situația la zi privind implementarea proiectului dat și obiectivele care urmează a fi atinse prin asigurarea accesului a peste 20 de mii de cetățeni din sudul țării la servicii moderne de aprovizionare cu apă potabilă și de canalizare, la prevenirea poluării mediului și la reducerea riscurilor pentru sănătatea populației.

Șeful Executivului a fost informat de către Dorin Andros, secretar de stat al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, și Maria Culeșov, directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, despre mersul lucrărilor, care au demarat la începutul acestui an și urmează a fi finalizate în octombrie curent. În cadrul proiectului, va fi construit apeductul cu o lungime de 22,9 km, două stații de pompare și o stație de repompare. De asemenea, va fi modernizată stația de tratare, vor fi reabilitate două rezervoare subterane și construite două rezervoare de apă potabilă noi.

Imediat după finalizarea construcției, la apeductul magistral va fi conectată localitatea largara, care are circa patru

mii de locuitori, iar la cea de-a doua etapă, din surse alocate de către UE, la apeduct vor fi conectate satele Filipeni, Romanovca și Cupcui. Conectarea tuturor localităților este planificată pentru sfârșitul anului 2020.

Prim-ministrul a accentuat că aprovizionarea cu apă a localităților din țară este o necesitate stringentă și o prioritate a Executivului. În același timp,

Pavel Filip a evidențiat importanța utilizării eficiente a resurselor disponibile, precizând că succesul proiectelor depinde nu doar de volumul mijloacelor financiare alocate, ci și de capacitățile manageriale ale persoanelor care le gestionează.

Precizăm că apeductul magistral Leova-largara, care urmează a fi construit este parte componentă a proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale de Aprovizionare cu Apă (AAC) din raionul Leova”, care, la rândul său, se regăsește ca măsură investițională în cadrul unui alt proiect major „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL), implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Uniunea Europeană, Guvernul României, Guvernul Suediei și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Agențiile de Dezvoltare Regională pledează pentru o nouă paradigmă a dezvoltării regionale

Reprezentanții Agențiilor de Dezvoltare Regională din Republica Moldova s-au întrunit, recent, la sediul ADR Centru pentru a discuta despre necesitatea schimbării de paradigmă în dezvoltarea regională. Drept rezultat al experienței acumulate pe parcursul a peste zece ani de activitate, directorii și specialiștii din cadrul agențiilor au pus în discuție un șir de probleme identificate și au propus scenarii pentru evoluția mai bună a domeniului.

Discuțiile au fost ghidate de experți internaționali și experți naționali, care vin să acorde suport MADRM în procesul de elaborare a unei noi paradigme a dezvoltării regionale, focalizată pe stimularea economică și creșterea competitivității regiunilor.

Directorul ADR Sud, Maria Culeșov, a vorbit despre arhitectura internă a unei agenții de dezvoltare regională, dar și despre procedurile derulate în scopul implementării unor proiecte concrete.

La rândul său, directorul ADR Centru, Viorel Jardan, a menționat importanța remodelării cadrului actual de

dezvoltare regională și crearea unui mecanism eficient și lucrativ în totalitatea activităților derulate de toate instituțiile implicate în procesul de dezvoltare regională.

Totodată, în cadrul întrunirii s-a discutat rolul actual al celei mai importante structuri decizionale la nivel regional - Consiliul Regional pentru Dezvoltare (CRD).

Mai mulți factori de decizie regionali au menționat faptul că CRD-ul rămâne a fi o structură foarte greoaie din punct de vedere operațional, care pune probleme de adunare a cvorumului, dar și care nu reușește să armonizeze suficient de bine interesele actorilor implicați în proces.

Un alt subiect al discuțiilor a fost axat pe elaborarea unui concept de propunere de politică publică a dezvoltării urbane în Republica Moldova. Obiectivul politicii noi constă în dezvoltarea unei rețele de poli de creștere/zonă urbane funcționale și atractive pentru locuitori, investitori și turiști în Republica Moldova.

Experții internaționali Sorin Maxin și Adrian Mariciuc au accentuat

importanța unor noi soluții, mult mai eficiente pentru cadrul instituțional de dezvoltare regională, care trebuie să țină seama de cele mai bune practici internaționale și de lecțiile învățate, precum și de aspectele de mediu, sociale și de gen.

Asistența experților în elaborarea politicii de dezvoltare urbană și a conceptului noii paradigme de dezvoltare regională bazate pe competitivitate și dezvoltare economică este posibilă datorită suportului oferit prin intermediul proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”, implementat de Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei.

Proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” este implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, Uniunea Europeană, Guvernul României, Guvernul Suediei și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare.

Ziua Dunării, marcată la Giurgiulești

În data de 29 iunie 2018, în satul Giurgiulești a fost marcată Ziua Internațională a Dunării. Evenimentul a devenit tradițional pentru localitatea din extremitatea sudică a republicii. Manifestările dedicate acestei zile se desfășoară în toate cele 14 state dunărene, pentru a marca dorința acestor țări de a adopta măsuri și strategii comune pentru protejarea fluviului european.

Sărbătoarea a fost organizată de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția de Dezvoltare Regională Sud, în parteneriat cu Portul Internațional Liber Giurgiulești, administrația publică locală cu suportul financiar al Agenției Austriece pentru Dezvoltare (ADA) în cadrul proiectului „Dunărea Unește”.

La evenimentul festiv din fața Casei de Cultură au participat ambasadorii Germaniei și Italiei, reprezentanți ai UE în Republica Moldova, ai Ambasadelor Austriei și Marii Britanii, BERD-ului, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și ai Agenției de Dezvoltare Regională Sud.

Prezentă la eveniment, ambasadoarea Italiei în Republica Moldova, Valeria

„Toate popoarele care trăiesc pe malurile Dunării au responsabilitatea să păstreze și să transmită generațiilor viitoare apele curate, mediul curat. Pentru noi cei din Giurgiulești, Dunărea înseamnă oportunități de dezvoltare, locuri de muncă, un trai mai bun aici la noi acasă”, a declarat, în context, primarul satului Giurgiulești, Tatiana Gălățeanu.

Republica Moldova se află printre cele 14 țări incluse în Strategia UE pentru regiunea Dunării, care își propune să protejeze mediul, să conserve

Secretarul de stat al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Dorin Andros, a declarat: „Moldova deja este parte a unei platforme de discuție foarte bună, astfel încât pe cele 11 arii prioritare existente în această Strategie noi avem drept egal cu țările membre ale UE, să promovăm, să ajustăm legislația și să beneficiem de tot suportul acestora. Există și un program al regiunii Dunării, care ne asigură dreptul să participăm la finanțarea diferitor proiecte”.

Directorul Agenției de Dezvoltare Regională Sud, Maria Culeșov, a relatat că instituția planifică să realizeze un proiect de construcție a unui sistem de aprovizionare cu apă și canalizare pentru Portul Giurgiulești.

„Ne implicăm activ în implementarea și promovarea Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării, pentru că an de an, vedem foarte multe schimbări spre bine. Având numai 400 de metri de Dunăre în Republica Moldova, ne bucură faptul că avem ocazia să beneficiem de toate facilitățile strategice de care profită toată lumea de pe Dunăre”, a spus dna Culeșov.

Pe parcursul zilei, participanții la sărbătoare au avut parte de un concert susținut de Ansamblul Etnofolcloric „Giurgiuleanca”. Manifestarea consacrată Zilei Internaționale a Dunării s-a încheiat spre seară cu o Horă a satului.

Biagiotti, a menționat: „Dunărea este o resursă foarte importantă pentru Moldova. Cred că putem dezvolta relații economice mai bune cu Portul Giurgiulești”.

resursele de apă, să asigure conexiunea între sistemele energetice și să dezvolte transportul durabil.

Referindu-se la oportunitățile Strategiei UE pentru Regiunea Dunării,

A fost semnat contractul de achiziționare a serviciilor de proiectare investiții pentru creșterea eficienței energetice a liceului „Constantin Spătaru” din Leova, cu finanțare din UE

Grupul de lucru pentru achiziții din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Sud a decis să atribuiască contractul de achiziționare a serviciilor de proiectare investiții în cadrul proiectului „Creșterea eficienței energetice pentru Liceul Teoretic „Constantin Spătaru” oraș Leova” consorțiului SRL „Arhideea Grup” și „Conado Design” SRL.

Astfel, în data de 2 iulie 2018, autoritatea contractantă, Agenția de Dezvoltare Regională Sud a semnat contractul de achiziționare a serviciilor de proiectare cu beneficiarul proiectului – primăria or. Leova și SRL „Arhideea-Grup”, cu valoare de ofertă

- 1 335 000,00 (un milion trei sute treizeci și cinci de mii lei) TVA cota zero.

Ulterior, la 10 iulie 2018, Agenția de Dezvoltare Regională Sud a organizat o ședință de lucru în vederea inițierii lucrărilor de proiectare tehnică a măsurilor de eficientizare energetică a clădirii Liceului Teoretic "Constantin Spătaru" din orașul Leova.

La ședința de inițiere a lucrărilor de proiectare au participat Maria Culeșov, directorul ADR Sud, Valentina Pleșca, consultant superior la Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), Sergiu Mahu, viceprimarul orașului

Leova, Dorin Marin, directorul LT "Constantin Spătaru", Grigore Retiș, expert al Departamentului de construcție GIZ din Germania, reprezentanții companiei de proiectare "Arhideea-Grup", precum și alte persoane responsabile.

Maria Culeșov, directorul ADR Sud, a specificat că proiectul de eficientizare energetică a clădirii Liceului Teoretic "Constantin Spătaru" din orașul Leova este unul nou și de o importanță majoră nu doar pentru ADR Sud, ci și pentru întreaga Regiune de Dezvoltare Sud, fiind primul proiect de acest tip implementat în Republica Moldova cu suportul Uniunii Europene, prin intermediul GIZ, care prevede inclusiv elaborarea

documentației de execuție în domeniul EE.

Potrivit directorului ADR Sud, proiectul "Sporirea eficienței energetice a LT "Constantin Spătaru" din orașul Leova" își propune să îmbunătățească accesul la servicii educaționale de calitate pentru personalul didactic și elevii instituțiilor de învățământ din raionul Leova.

În numele echipei pe care o reprezintă, Maria Culeșov a dat asigurări că ADR Sud este deschisă spre cooperare și va depune toate eforturile ca proiectul dat să deruleze cu succes. Lucrărilor de proiectare și construcție calitativ și în termeni stabiliți.

Menționăm că proiectul de creștere a eficienței energetice a Liceului Teoretic "Constantin Spătaru" din orașul Leova este finanțat de Uniunea Europeană în cadrul proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”, care este implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Guvernul Suediei, Guvernul României și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Cel de-al doilea curs de formare profesională pentru brutari și patiseri din cadrul proiectului "NON SOLO PANE" a fost finalizat

La 22 iunie, în orașul Cimișlia a avut loc evenimentul de finalizare a celui de-al doilea curs de formare profesională pentru brutari/patiseri, desfășurat în Regiunea de Dezvoltare Sud cu suportul unui grup de antreprenori italieni.

Prezenți la eveniment au fost reprezentanți ai Agenției de Dezvoltare Regională, Claudio Li Calzi – managerul companiei „Green Projects” SRL, Giovanni Meli – profesor italian cu renume, precum și absolvenții instruirilor.

Cursanților, care au însușit materialul în perioada 04 iunie - 22 iunie 2018, le-au fost înmânate certificate de calificare, aprobate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. Aceștia au învățat măiestria și arta mănuirii

Absolvenții celui de-al doilea curs sunt antreprenori din raioanele

antreprenorul italian Albino Irali și compania „Green Projects” SRL.

Scopul proiectului "NON SOLO PANE" este de a spori competitivitatea economică a Regiunii de Dezvoltare Sud prin consolidarea capacităților antreprenoriale și profesionale în domeniul prelucrării și fabricării produselor făinoase.

Anterior, la 17 aprilie 2018, Agenția de Dezvoltare Regională (ADR) Sud, în parteneriat cu antreprenorul italian Albino Irali și "Green Projects" SRL, a dat start primului curs de formare profesională în domeniile brutărie-patiserie-preparare de produse făinoase. Iar la 18 mai a aceluiași an cursanții au primit certificate de calificare profesională, care le-au fost înmânate de Valeria Biagiotti, Ambasadoarea Italiei în Republica Moldova.

aluatului de la unul dintre cei mai iscusiți profesori din Italia, cu o experiență de 25 ani în domeniu. În această perioadă, ei au cunoscut procesul tehnologic de preparare a diverselor tipuri de pâine, grisine, chifle, baghete, pizza, focaccia, tipuri de biscuiți, tarte dulci la cuptor etc.

Basarabeasca, Cahul, Cimișlia, Căușeni și Ștefan-Vodă, persoane angajate în acest domeniu, și nu în ultimul rând, persoane ce își doresc o afacere în această sferă.

Instruirea a avut loc în cadrul proiectului „NON SOLO PANE”, realizat în parteneriat de ADR Sud,

Proiectul "Non Solo Pane" se înscrie în Acordul de colaborare, semnat cinci ani în urmă de Agenția de Dezvoltare Regională Sud și Provincia di Novara. Intenția partenerilor italieni este de a investi în capitalul uman, formând profesioniști cu calificare înaltă pentru angajatorii locali și internaționali.

Un șir de vizite de monitorizare întreprinse de Agenția de Dezvoltare Regională Sud

Un șir de vizite de monitorizare au fost întreprinse pe parcursul lunii iunie a.c. de către specialiștii secției managementul proiectelor din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Sud.

contribuția Consiliului Raional Cahul.

Un alt proiect vizitat, „Construcția apeductului magistral Leova - Iargara”, este parte componentă a

Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Valoarea totală a lucrărilor acestuia este de circa 3 milioane Euro sau peste 60 milioane de lei, dintre care 2,4 milioane Euro sunt oferite de Guvernul Republicii Federale Germania prin Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), iar 600 de mii de Euro sunt alocate din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR) și de Consiliul Raional Leova.

În perioada dată, responsabilii din cadrul ADR Sud au ajuns și la Căușeni, pentru a vedea cum stau lucrurile în cadrul proiectului „Oportunități pentru atractivitatea investițională în economia Regiunii de Dezvoltare Sud”, care prevede construcția rețelor, comunicațiilor, drumului de acces și amenajarea teritoriului în Filiala Căușeni a Zonei Economice libere Bălți, pentru care lucrările au fost demarate.

Printre proiectele vizitate se numără: „Construcția apeductului magistral Leova - Iargara”, „Reabilitarea termică a clădirii IMSP „Spitalul raional Cantemir”, „Dezvoltarea durabilă a Parcului Industrial Cahul ca structură de sprijinire a afacerilor de importanță regională” ș.a.

În cadrul vizitelor efectuate, reprezentanții ADR Sud s-au documentat despre situația curentă privind implementarea celor trei proiecte și au luat act de un șir de aspecte pe care factorii de decizie urmează să le ia în considerare în vederea implementării corespunzătoare a proiectelor.

Menționăm că proiectul „Reabilitarea termică a clădirii IMSP „Spitalul raional Cantemir” este implementat de ADR Sud din mijloacele Fondului Național de Dezvoltare Regională. Acesta își propune să sporească gradul de confort al blocului chirurgical al IMSP „Spitalul raional Cantemir” prin eficientizarea consumului de energie termică în interiorul clădirii.

Proiectul „Dezvoltarea durabilă a Parcului Industrial Cahul ca structură de sprijinire a afacerilor de importanță regională”, implementat de ADR Sud, este finanțat din Fondul Național de Dezvoltare Regională. Valoarea acestuia este de 20 861 690 lei, dintre care 20 000 000 lei - alocații din FNDR și 861 689 lei reprezintă

proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale de Aprovizionare cu Apă (AAC) din raionul Leova”, care, la rândul său, se regăsește ca măsură investițională în cadrul unui alt proiect major „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL), implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în parteneriat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului al Republicii Moldova și sprijinit financiar de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Uniunea Europeană, Guvernul României, Guvernul Suediei și Agenția Elvețiană pentru

Acest proiect are valoarea totală de aproximativ 18 620,18 mii lei, dintre care din surse FNDR – 10 120,18 mii lei, contribuția Consiliului raional Căușeni fiind de 8 500,00 mii lei. Pentru anul 2018 a fost aprobată spre finanțare suma de un milion de lei.

O altă vizită a fost întreprinsă cu scopul de a monitoriza lucrările în cadrul proiectului „Construcție a sistemului de canalizare în sectorul Valul lui Traian și modernizarea stației de epurare din orașul Căușeni”, lucrările căruia deja sunt finalizate.

Oportunitățile Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării, genericul unei conferințe regionale desfășurate de ADR Sud la Cimișlia

În data de 28 mai 2018, Agenția de Dezvoltare Regională Sud, cu suportul financiar al Agenției Austriece pentru Dezvoltare, a desfășurat, la Cimișlia, Conferința regională cu genericul: "Oportunitățile Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării".

La eveniment au fost prezenți reprezentanți ai Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, ai Ministerului Investițiilor și Dezvoltării a Republicii Polone, ai Agenției de Dezvoltare Regională Sud, ai Agenției Austriece pentru Dezvoltare, ai Autorităților Publice Locale, ai mediului de afaceri și ONG-urilor din Regiunea de Dezvoltare Sud.

În cuvântul de deschidere a lucrărilor conferinței, în numele autorității centrale, Igor Malai, șeful Direcției politice de dezvoltare regională din cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, a salutat participanții la acest eveniment, menționând importanța unor astfel de

Maria Culeșov, directorul ADR Sud, a mulțumit celor care au manifestat interes și au dat curs invitației de a participa la conferința SUERD. "Ne dorim ca această activitate a ADR Sud

SUERD le poate oferi țărilor participante la această inițiativă europeană", a specificat Maria Culeșov.

Evenimentul și-a propus să dezbată subiecte de actualitate, cum ar fi: oportunitățile și provocările cu care se confruntă Republica Moldova în procesul promovării Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării, experiențele proiectelor dezvoltate în cadrul SUERD, inclusiv în statele din Spațiul Economic European, precum și energia sustenabilă ca arie prioritară a SUERD.

activități pentru fortificarea capacităților de coordonare și promovare a Strategiei Uniunii Europene pentru regiunea Dunării (SUERD) în Republica Moldova.

realizată în comun cu MADRM și ADA, să contribuie la o mai mare deschidere pentru actorii de dezvoltare regională din Regiunea de Sud a Republicii Moldova a oportunităților pe care

Reamintim că Republica Moldova este parte a Strategiei Uniunii Europene pentru regiunea Dunării din anul 2010, iar Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului este coordonator al implementării și promovării acesteia în țara noastră. Scopul proiectului „Dunărea Unește”, implementat cu suportul financiar al Agenției Austriece pentru Dezvoltare (ADA), cu fonduri ale Cooperării Austriece pentru Dezvoltare este fortificarea capacităților de coordonare și promovare a SUERD în Republica Moldova, inclusiv a programelor transfrontaliere și transnaționale.

Drumul de ocolire a municipiului Cahul, Spirin, a fost dat în exploatare

Strada Spirin din municipiul Cahul, care asigură conexiunea dintre drumurile naționale R34 Hâncești-Leova-Cahul-Slobozia Mare, M3 Chișinău-Cimișlia-Vulcănești-Giurgiulești-frontiera cu România și R38 Vulcănești-Cahul-Taraclia, iar prin ele legătura dintre orașele Cahul, Taraclia, Vulcănești și multiple localități rurale ale acestor raioane, a fost dată în exploatare. Porțiunea de drum de 2,61 km a fost reabilitată și modernizată în cadrul unui proiect de dezvoltare regională ce a vizat eficientizarea transportului de mărfuri și călători în regiunea de Sud a Republicii Moldova, prin îmbunătățirea infrastructurii rutiere.

După ani de zile, s-a reușit cu bani din Fondul Național de Dezvoltare Regională și cu sprijinul Agenției de Dezvoltare Regională Sud ca un drum impracticabil să arate ca unul nou,

fiind îmbunătățit astfel accesul cetățenilor și creându-se premise pentru o dezvoltare economică armonioasă a Cahulului ca pol de creștere și a raioanelor și localităților învecinate.

Acest sector de drum reabilitat va avea un impact pozitiv asupra vieții celor circa 41 de mii de locuitori ai municipiului Cahul, a altor 187 mii de cetățeni din raioanele Taraclia și Vulcănești ce vor beneficia de acces confortabil la drumul republican R34, R38 și M3, dar în special pentru sute de șoferi care se deplasează zilnic spre punctul de trecere vamală "Cahul-Oancea. Deschiderea drumului va da un impuls cooperării economice dintre localități și va contribui la dezvoltarea relațiilor sociale."

Porțiunea de drum a fost construită în cadrul unui proiect de dezvoltare regională ce a vizat inclusiv reparația

capitală a străzii Spirin, construcția accesului în 123 de curți, amenajarea trotuarului, curățarea și repararea sistemului de colectare a apelor pluviale; reparația a 97 de fântâni de captare a apelor pluviale, precum și lucrări de terasament cu aplicarea ulterioară a marcajului rutier și instalarea indicatoarelor rutiere. Strada Ivan Spirin este drumul magistral al zonei de nord a orașului Cahul și, totodată, centura de ocolire de nord, asigurând conexiunea dintre drumurile naționale.

Proiectul "Reabilitarea și modernizarea drumului de importanță regională - strada Ivan Spirin din mun. Cahul" a demarat în anul 2014, fiind implementat de ADR Sud în parteneriat cu Primăria municipiului Cahul, Consiliile raionale Cahul, Taraclia și Vulcănești. prin îmbunătățirea infrastructurii rutiere.

Un drum intercomunitar nou leagă satele Feștelîța și Marianca de Jos din raionul Ștefan Vodă

Un drum nou face legătura între satele Feștelîța și Marianca de Jos din raionul Ștefan Vodă. Totodată, șoseaua asigură și conexiunea cu drumul național Chișinău - Căușeni, facilitând accesul direct al cetățenilor din zonă spre centrul raional și punctul de trecere a frontierei cu Ucraina, Palanca. Drumul a fost construit în cadrul unui proiect de dezvoltare regională și urmează să aducă beneficii unui număr de circa 34 de mii de cetățeni din sud-estul Republicii Moldova.

Proiectul, finanțat din Fondul Național de Dezvoltare Regională, are o valoare totală de circa 19 mln. de lei și a vizat construcția drumului intercomunitar Feștelîța-Marianca de Jos - Ștefan Vodă, cu lungimea de 3,8 km, și interconectarea rețelei de drumuri locale cu drumul național R30, Chișinău - Căușeni - Ștefan Vodă - Ucraina.

În cadrul ceremoniei de dare în exploatare a drumului, Liviu Volconovici, ministrul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, a subliniat importanța acestui proiect investițional pentru comunitățile raionului Ștefan Vodă și, în întregime, pentru Regiunea de Dezvoltare Sud:

Acest drum asigură accesul la piața agricolă din Feștelîța pentru locuitorii din localitățile învecinate: Marianca de Jos, Copceac, Alava, Volintiri, Semionovca și Brezoaia. De asemenea, agenții economici din zonă au acces la noi piețe de desfacere din Chișinău, Căușeni, Cimișlia, Odessa.

De asemenea, acest drum a creat premise pentru dezvoltarea cooperării inter-comunitare în prestarea serviciilor publice: apă și canalizare, salubritate, iluminat stradal, transport public local, inclusiv va reduce costurile pentru asemenea servicii.

Maria Culeșov, directorul ADR Sud, a specificat că un drum modern le oferă

oamenilor nu doar siguranță și comoditate, ci și posibilitatea de a se deplasa mai rapid și mai ieftin, un imbold pentru a rămâne în satul de baștină și a porni o afacere. "Sper ca acest proiect va contribui la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor prin creșterea mobilității și reducerea timpului de deplasare între localități de cel puțin trei ori și, respectiv, a costurilor călătoriilor suportate de beneficiari. Totodată, grație drumului nou construit, cetățenii vor avea acces rapid la serviciile de urgență - pompieri, ambulanță, poliție, iar copiii se vor putea deplasa oricând la școala de artă din Feștelîța pe un drum mai bun, în condiții de maximă siguranță și confort", a declarat șefa ADR Sud, Maria Culeșov.

Ideea de a construi acest drum pentru a face astfel o centură aici, în zona Bugeaului, și pentru a facilita atât transportul de mărfuri cât și de pasageri în zona respectivă, a existat de mai mulți ani, afirmă primarul satului Feștelîța, Nicolae Tudoreanu. Or, între localitățile menționate - Feștelîța și Marianca de Jos, și centrul raional Ștefan Vodă nu exista decât un drum de țară practicabil doar vara și pe timp uscat.

„Acum, locuitorii din satele Feștelîța și

Marianca de Jos nu mai sunt nevoiți să parcurgă zilnic câte 22 de kilometri pe jos, pentru a se deplasa dintr-o localitate în alta. Prin construcția acestui drum, șansele lor la o viață mai bună, la un viitor european au crescut. Cu certitudine, pentru o localitate un drum bun înseamnă viață, înseamnă viitor, aceasta fiind capabilă să stragă investiții, să se dezvolte", este de părere Nicolae Tudoreanu.

Investiția are drept obiectiv reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii de transport regionale, asigurarea conexiunii cu rețeaua de transport națională și internațională și a accesului beneficiarilor la servicii și utilități publice calitative.

Printre beneficiarii proiectului se numără 12500 de locuitori ai satelor partenere, populația raionului Ștefan Vodă (acces direct pentru circa 20 mii de locuitori), circa 1000 de întreprinderi agricole, 13 întreprinderi industriale, 60 de întreprinderi comerciale, oficiile medicilor de familie din satele Feștelîța, Marianca de Jos și Alava, 20 de instituții publice, inclusiv gimnaziul și Școala de artă "Maria Bieșu" din satul Feștelîța.

Cea de-a doua ședință a grupului de lucru regional sectorial pentru dezvoltarea infrastructurilor de sprijin în afaceri

depuse în cadrul apelurilor lansate sau care urmează a fi lansate de curând.

Menționăm că, în cadrul proiectului "Asistență pentru facilitarea creșterii economice a Regiunilor de Dezvoltare Sud și UTA Găgăuzia", finanțat de Guvernul Marii Britanii din sursele Fondului de Bună Guvernare prin intermediul DFID (Departamentul pentru Dezvoltare Internațională al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord), a fost elaborat, în perioada iunie 2016-iunie 2017, documentul de politici publice - *Programului Regional Sectorial "DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURILOR DE SPRIJIN ÎN AFACERII"*.

Grupul de lucru regional sectorial pentru dezvoltarea infrastructurilor de sprijin în afaceri în Regiunea de Dezvoltare Sud s-a întrunit pentru a doua oară în acest an, la Cimișlia.

Subiectele abordate în ședință de către experții OPM și membrii grupului de lucru au constatat în retrospectiva activităților întreprinse de către experți, după ședința din luna martie a.c., dezvoltarea ideilor de proiect în concepte viabile, atragerea surselor de finanțare: oportunități la nivel național, regional și internațional.

De asemenea, experții OPM au venit cu o prezentare a proiectelor elaborate și aplicate, precum și cu o informație amplă despre conceptele de proiect elaborate pentru a fi aplicate ulterior, evaluarea necesităților carora a fost efectuată la prima ședință a grupului de lucru.

Către finele ședinței, membrii grupului de lucru au expus un șir de concluzii și au identificat următorii pași în desfășurarea activităților comune. De asemenea au prezentat un șir de idei și recomandări pentru elaborarea conceptelor de proiect viabile, pentru ca ulterior acestea să fie

Actualmente, în cadrul unui alt proiect - "Consolidarea capacităților de implementare a Programului Regional Sectorial pentru Dezvoltarea Infrastructurilor de Sprijin în Afaceri", care se va afla în derulare până în luna iulie a anului 2018, în regiunile de dezvoltare Centru, Sud și UTA Găgăuzia, se desfășoară un șir de ateliere de instruire a APL de nivelurile I și II în vederea îmbunătățirii capacităților acestora de elaborare a unor noi concepte de proiecte viabile care, ulterior, să poată fi depuse în cadrul apelurilor deschise și a programelor de finanțare aflate în derulare.

Comisiile regionale sectoriale în domeniile Alimentare cu Apă și Canalizare și Managementul Deșeurilor Solide își continuă activitatea

Membrii Comisiilor Regionale Sectoriale în domeniul Aproximării cu Apă și Canalizare și Managementul Deșeurilor Solide din Regiunea de Dezvoltare Sud, create cu sprijinul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în cadrul proiectului „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL), s-au întrunit din nou pentru a dezbate subiecte importante.

Ei au audiat raportul privind situația actuală a sectorului AAC în Regiunea Sud, bazat pe rezultatele chestionarelor completate de APL II și operatorii de servicii AAC din Regiune, și au discutat despre cele mai stringente probleme ale regiunii în

sectorul MDS. În cadrul ședinței CRS AAC s-a vorbit, de asemenea, despre avantajele și dezavantajele formelor organizatorico-juridice ale operatorilor din domeniul AAC în procesul de regionalizare a serviciului.

Participanții la ședință au examinat și un studiu de caz cu privire la regionalizarea serviciului de AAC: S.A. „Apă Canal Cahul”.

Ulterior, în ședința comisiei a fost prezentat și aprobat Planul de activitate al CRS AAC pentru al doilea semestru al anului 2018, elaborat în conformitate cu sugestiile și propunerile formulate de membrii CRS în cadrul primelor două ședințe

ordinare.

În cadrul ședinței CRS MDS, membrii comisiei au luat act de Planul de activitate al CRS/MDS pentru semestrul II al a.c., pe care l-au aprobat la finalul ședinței.